

B3

B3

A3

A3

B4

B4

A4

A4

B5

B5

A5

A5

DE ARBEIDERSRAAD

ORGAAN VAN DE
KOMMUNISTIESE ARBEIDERS
GROEPEN NEDERLAND

Nr. 7. 2e Jaargang Juli 1936

Verschijnt maandeliks.
Losse nrs. 5 ct. Per jaar 60 ct.

MARX EN DE PROFESSOREN

Ruim vijftig jaren is Marx dood en nooit heeft hij zo geleefd als tans. Nooit stond hij zo in het midden van de wereld-belangstelling. Nooit werd hij zo verguisd. Verguizing en haat, vooral als ze geuit worden met de felheid, waarin dit tans door de reactie tegen Marx geschiedt, zijn het beste teken ervoor, dat het gehate object, midden in het volle leven staat. Meer nog dan de bewondering van hen, die in zijn naam spreken, spreekt deze haat voor de figuur van Marx. Voor de reactie is hij geworden tot het symbool van de vooruitgang, van de revolutie, van de bevrijding der mensheid uit het kapitalistische slavenjuk. Een symbool, dat zij haten als de duisterlingen het licht, dat zij vrezden, omdat zij voor hun luguber bedrijf het mystieke duister behoeven.

Doctor Mordechai schijnen de nazis hem. Daarmee doelende op zijn joodse afkomst en tegelijkertijd, ondanks hun zelf, uiting gevende aan de angst, die deze gigantische denker, deze grote strijder voor de R o d e, hen inboezemt. Gelukkig gekozen is de symbolieke scheldnaam niet. Staat niet in het boek Esther: "Alzo hingen zij Haman aan de galg, die hij voor Mordechai had doen bereiden..."? Vrezden zij, dat Marx h u n Mordechai zal worden?

Voor wie de maatschappelijke ontwikkeling en de strijd der arbeiders-klasse, ziet in het licht van de marxistische theorie, van de dialectische materialistische wereld- en levensbeschouwing, voor die is er in deze verguizing en deze haat niets vreemds. Zij weten: juist in deze revolutionaire overgangs-periode, nu de krachten van revolutie en contra-revolutie zich spannen, is de centrale figuur van den denkreus Marx van beslissende betekenis. Meer dan tijdens zijn leven wordt hij tans, de centrale figuur der proletarische revolutionaire klasse-bewegingen.

Centrale figuur, niet in die zin, dat elk woordje, elk zinnetje, dat Marx gezegd of geschreven heeft, blindelings nagevolgd moet worden. Blindelings navolgen kunnen wij aan de bewonderaars van de leiderscultus over laten. Er waren in het verleden - we weten niet, of er nog fossiele resten van zijn overgebleven - geleerden, die, hun hele leven lang over elk woord, elk kommaatje van Marx hebben zitten zweten. "Marx-papen", noemde Mehring hen terecht. Het zijn de Kautsky's en aanverwanten, die "op een historisch moment, dat het er op aan kwam in de geest van Marx te h a n d e l e n, niets anders wisten te doen, dan als weerhanen om hun eigen as heen draaien." (Mehring) Het levende marxisme, ziet Marx niet als een soort zondagsschool-figuur, die voor door de week, niet deugt, doch past voor de verhoudingen van onze tijd het systeem van Marx, het dialectische materialisme, de leer van de klassenstrijd, op eigen wijze toe.

Onder invloed van de groeiende reactie is zich in de officiële arbeidersbeweging een proces aan het afsluiten, dat reeds voor ongeveer een halve eeuw begonnen was: Het proces van de aanpassing aan het kapitalisme. Reeds voor veertig jaren was zich in de sociaal-democratie een richting aan het ontwikkelen, die, los van Marx, los van de "romantici der revolutie" wilde komen. Een richting, die economies steunde op het bloeiende imperialisme in zijn aanvangs-periode, sociaal op de, tot een verkoop-organisatie van proletarische arbeidskracht geworden vakbeweging en politiek op de parlementaire hervormingsarbeid. "Aanpassing aan de werkelijkheid".

... aanpassing aan het kapitalisme. Want, maatschappelijk gesproken, is er geen andere heersende werkelijkheid. Maatschappelijk gesproken is er een kapitalisme, dat aan het degenereren is, naar... er nog steeds is. De aanpassing is in feite aan geen beperkingen gebonden. Onze tijd berijst het. De officiële arbeidersbeweging heeft zich ontwikkeld tot aan de absolute inschakeling in het kapitalistische bestel. Alleen de gegeven verhoudingen vormen de grens dier aanpassing.

Wie tot de generatie van de tans ongeveer veertig jarigen behoort en van zijn jeugd af in de arbeidersbeweging stond, heeft de ervaring opgedaan, dat, wat velen voor 1914 als 'aanpassing' voorkwam, tans nog tamelijk radicaal sandoet. Wie zich de tijd kort voor de laatste wereld-oorlog herinnert, weet, dat weliswaar in alle landen de sociaal-democratie voor de landverdediging geporteerd was, maar, dat toch de leiders het niet waagden dit zo openlijk en nadrukkelijk te demonstreren als tans. Zo kon er in de massa, niet alleen van de arbeidersklasse, maar ook van tal van burgerlijke groepen het vertrouwen ontstaan, dat de sociaal-democratie de oorlog zou weten te verhinderen en er zich in ieder geval niet aan zou onderwerpen. Een vertrouwen, dat reeds in die dagen misplaatst was. Wie zich de dubbelzinnige houding van het congres van Basel (1912) herinnert, wie denkt aan de vlijmscherpe manier waarop Gorter de innerlijke voosheid van dit congres blootlegde, die weet ook dat reeds toen dit vertrouwen in strijd was met de feiten. Niet voor niets hadden de partijchefs van voor 1914 sinds jaar en dag de "romantici" in de duitse arbeidersbeweging vervolgd. Rosa Luxemburg - wij volstaan met dit ene voorbeeld - noemde men een "romantische aangelegde vrouw", die van de praktijk geen begrip had. (Dit was het liedje, dat de oude filisters zongen. Hendrik de Man apte het deuntje op "moderne" wijze na. Deze werd weer nagevolgd door Dan. de Lange, die in het Mei- nr. Nieuwe bewoert, dat Rosa Luxemburg er een "mystieke opvatting der massa als heilbrengende verlosser" zou hebben op nagehouden. Terwijl Jacq. de Kadt meent, meewarig het hoofd te moeten schudden om die "arme Rosa Luxemburg, die in de intuïtieve wijsheid der massa geloofde..." Wij zouden de Kadt willen aanraden, dit na te laten. Een proletarische heldenfiguur als die van Rosa, vrouw, die uitmuntte door werkelijke originele intelligentie en door karakter, heeft geen meewarigheid, van wie dan ook, nodig. Deze meewarigheid is een belediging. Waren er meer van die "arme Rosa's" geweest, het gezicht van Europa zou er tans waarschijnlijk anders uitzien.) Rosa Luxemburg en de andere "romantici" hadden geen "mystiek geloof in de verlossing brengende massa". Als revolutionaire marxisten, levende, geen marx-papen, zagen zij in de proletarische massa, de enige levende bron, het onuitputtelijke reservoir van een sociale reconstructie. Intellectuelen, die menen bijzonder origineel en uiterst crities te zijn, deden beter wat minder zichzelf te bewonderen en wat meer - en vooral wat wetenschappelijker - over dit reservoir van sociale reconstructie te oordelen. Immers, het waren juist Rosa Luxemburg en de andere strijdende marxisten, die voor het eerst het wezen van het imperialisme blootlegden. Het was juist Rosa, die toonde werkelijk marxist te zijn, toen zij enkele jaren voor de oorlog door haar propaganda voor de massa-staking een feitelijk, preventief verzet - het enig doeltreffende, - tegen oorlog en oorlogsonderwerping ontketenen wilde. Maar, de praktische en conservatieve partij-chefs wisten hun tactiek en politiek door te zetten. Resultaat bekend.

Ook op onze vaderlandse bodem bleken de Troelstra's elementen der aanpassing te zijn. Wie zich de teleurstelling herinnert, toen bleek, dat allerwege - met uitzondering van enkelen - de officiële arbeidersbeweging zich onderwierp aan de oorlogvoering van de "eigen" nationale bourgeoisie, die zal moeten erkennen dat de proletarische massa's vóór 1914, voor de bourgeoisie meer een open vraag waren dan tans. Niet in het minst deze teleurstelling was het, die de officiële arbeidersbeweging als verzamelingen van alle anti-kapitalist - se krachten deed mislukken. Toen reeds voelde iedere socialist, dat het "onvallen der arbeidersbeweging", een keerpunt in de historie zou betekenen. Kautsky kwam met zijn dubbelzinnige theorie, dat de internationale alleen een instrument voor vreedstijd was en niet voor tijd van oorlog. Een "theorie", pasklaar gemaakt voor de reformistische praktijk, die bewees, dat de toen reeds oude Kautsky, geen marxist was.

Oorlogvoeren is tenslotte slechts mogelijk, door de onderwerping van de massa's aan het oorlogsdoel en aan het oorlogsbedrijf. Mocht er voor 1914 nog twijfel bestaan, tans is de houding van de officiële arbeidersbeweging

... en twijfel onderhevig. Een engels politicus, Duff Cooper, dezelfde, die "pacifisme erger dan gifgas" noemde, verklaarde onlangs, dat de toestand der wereld tans erger is dan voor 1914. Inderdaad, niet alleen echter in die zin, dat de tegenstellingen tussen de kapitaalsgroepen scherper zijn geworden, maar vooral omdat tans de houding van de arbeidersklasse nog minder aan twijfel onderhevig is dan in 1914. Sociaal Democratie en Komintern verklaaren zich, daar is wel geen twijfel aan, bereid in de democratische landen zich aan de oorlogvoering te onderwerpen. Het fascisme heeft de partij-chefs in de gelegenheid gesteld zich openliker op de oorlogvoering in te stellen, dan voor 1914 het geval was. "De Marsailleise is het lied van alle fransen", verklaart de franse CP. In Nederland voeren een aantal s.d., oude en jonge, een bepaalde propaganda voor het Wilhelmus. Een lied, dat nooit een werkelijk volkslied, - dat immers in het volk moet leven - geweest is. Toen de jonge intellectueel, Henk Brugmans op een bijeenkomst van E. D. D. weer eens zijn taak als propagandist in buitengewone dienste voor het Wilhelmus verricht had, en zijn partijgenoten "uit volle borst" het lied hadden meegesongen, kreeg de redactie van 'het Volk' een lyrische bui, die zich ontladde in de woorden: het was een bevrijding, dat onze mensen van ganser harte mee konden zingen. Men ontblooit de nationale driekleur. Komt op voor de school met de bijbel. Alles om de bourgeoisie te tonen, dat men ongevaarlijk, van vreedende revolutionaire smetten vrij, bereid is te regeren en het vaderland te verdedigen.

Het zijn vooral de jongere intellectuelen, de doctoren en professoren, die voor deze nationalistische symboliek propaganda maken. Zij menen, hiernede onder meer de nazis, de fascisten, de wind uit de zeilen te kunnen nemen. In werkelijkheid tonen zij slechts aan, hoezeer de officiële arbeidersbeweging, (d.w.z. de bedieners van de organisatie-machine) zich van het revolutionaire marxisme verwijderd heeft, en zijn eigen karakter als proletarische beweging heeft verloren. Men begripte ons goed: het gaat hier niet om toekomstige kwesties, niet om de historische waarde van het Wilhelmus, noch om de schoonheid van dit lied. Niet om de historische betekenis van de figuur van den Zwijger. Evenmin over de verbinding van het Granjehuis met de burgerlike revolutionaire historie van Nederland. Doch het gaat om de politieke betekenis van dit alles. Om de politieke betekenis, die t a n s, in het tegenwoordige kapitalisme, volkslied en kroon en natie verkregen hebben, nu zij meer dan ooit tot symbolen van de reactie geworden zijn. Hebben de arbeiders t a n s, anders dan in de tijd van Marx, zoals de heren beweren, w e l een vaderland? Of is het woord van Marx nog waar: de arbeiders hebben geen vaderland, men kan hen niet afnemen wat zij niet bezitten? De ketenen, die hen binden mogen anders aangelegd zijn, als in Marx' tijd, zij zijn niet minder wezenlijk en wegen niet minder zwaar. Slaven bleven Slaven, al veranderde de uiterlike vorm der slavernij. Om het begrip natie, dat in de Nederlandse arbeidersklasse nooit bijzonder populair was, aantrekkelijk te maken, tracht men het door allerlei voorstellingen te verwarren. Men spreekt over: "liefde voor de geboortegrond", "gehechtheid aan bepaalde gebruiken en gewoonten", enz. Maar men moet het begrip natie eerst van alle toekomstige en verkeerde voorstellingen worden ontdaan. Met "liefde voor de geboortegrond" e.d. heeft het begrip natie niets te maken. Integendeel. De "natie" (nationale staat) is ontstaan tegen deze oude voorkeuren, tradities, gebruiken en gewoonten in. De "liefde voor de geboortegrond" treedt in de periode waarin de tegenwoordige nationale staten ontstaan zijn, vaak op als een, aan het nationale begrip tegengesteld element. Men zie b.v. de hardnekkige en taaië stand van strektalen tegen de nivellerende werking van de "algemeen beschaaft" landstaal. Men zie ook de hardnekkigheid waarmee zich in Duitsland de "kleinstaaterei" gehandhaafd had. "Natie" is een politiek - geografisch eenheidsbegrip van de bourgeoisie. In de periode der burgerlike revoluties - economische en politieke - was zij voorwaarde voor de sociale en economische vooruitgang. Als zodanig was zij zeker, histories gesproken, een stap vooruit tegenover het feudale particularisme. In wezen is de nationale staat een typisch burgerlik begrip; is zij uiting van de onderwerping van de uitgebuite klassen aan de doeleinden der leidende bourgeoisie. Daarom is het begrip k l a s s e s t r i j d in wezen ook een verbreking van de nationale grenzen, en heeft ze als konsekwentie het opruimen van de statensels der nationale grenzen, die tans evenzeer in tegenstelling staan tot de ontwikkeling van de proletarische kommunistische productiekrachten, als vroeger de feudale verbrekking stond tegenover de

ontwikkeling van de kapitalistische productiewijze. Evenmin als het kapitalisme het einde van alle economische wijsheid is, evenmin is de burgerlijke "nationale staat" het einde van alle politiek - geografische ontwikkelingsmogelijkheden. Trouwens, het imperialisme, de politieke uitdrukking van het monopolie-kapitalisme, is op zichzelf reeds een overwinning van de "natie".

De natie is een burgerlijk volks-eenheids-begrip. De klassenstrijd is de internationale doorkruising van dit begrip. Het wereld-historische feit van de klassenstrijd in permanentie is de ontkenning, de verwerping van het "volksgeheel": de natie.

Wij schreven, dat ongeveer een halve eeuw geleden zich in de sociaal - democratie een stroming baan brak, die van het levende, het strijdende marxisme los wilde. Een richting, die ook in de theorie wilde uitspreken, dat de arbeidersbeweging een regelings-mechanisme moest worden, dat in de kapitalistische klasse-maatschappij tot taak had, een evenwichtstoestand te scheppen en te handhaven. In de praktijk - vakbeweging; parlementaire hervormingsarbeid - was dit streven reeds lang doorgedrongen. Het was echter nodig, moende deze richting, dat ook in de theorie, ook in de program, dit werd vastgelegd. Immers, het strijdende marxisme was niet zo maar een rekvisiet, maar het kon onder omstandigheden het regelings - mechanisme verstoren en van de arbeidersbeweging de leider van een strijdende revolutionaire klasse maken. De theoretische formules moesten aangepast worden aan de reformistische praktijk. O! men wilde niet helemaal los van Marx. Dit was trouwens niet goed mogelijk in die dagen. Zekere partij-tradities moesten ontzien worden. En het "stond" als men zich kon voordoen als geparenteerd aan een figuur van het geestelijke formaat van Karl Marx. Maar het moest niet de ruwe Marx zijn. Niet de vlijnscherpe spotter en hokelaar, niet de onverbiddelijke, konsequente ontleder van ideologische en metafysische formules. Niet de strijder tegen maatschappelijk onrecht en kapitalistische willekeur. Niet de man, de roeper, die het proletariaat van heel de wereld toeschreeuwde: verenigt u om het kapitalisme neer te slaan! Niet de man, die het geweld, de vreedmeester der nieuwe maatschappij noemde. Die het proletariaat wilde samenmeden tot één machtig i n t e r n a t i o - n a l a n t i - k a p i t a l i s t i e s e k l a s s e - f r o n t. Niet de man, voor wie internationalisme niet betekende, de sem van de kapitalistische nationale staten, doch de oplossing van de nationale staten in het proletarische wereld-kommunisme. Neen, men wilde niet de wilde steppenhegster met de ruige verwarde manen. Men wilde een nette, clean shaven geschouwen Marx, een sierlijk luxe-paardje, opgedoofd en opgeblijgd voor de zondagse parade. Men wilde een Marx, waarmee men zich vertonen kon in de wereld. Een "salon"ige Marx, die niet diende voor de politiek, dus voor de praktijk, maar die voor de kul - tuur van de officiële arbeidersbeweging was pastoor gemaakt.

De oude Kautsky is een nog levend voorbeeld van deze richting. Het was vooral Bernstein, die aan de reformistische praktijk het theoretische decorum verschafte. Bernstein wilde het reformisme zo ver drijven, dat hij Marx zelf ging hervormen. Op het congres van Stuttgart van 1898 liet hij een verklaring voorlezen; waarin hij opkwam tegen de "katastrofen-theorie". (Kladderadatsch) Het die katastrofen-theorie, bedoelde hij de revolutionaire crisis-theorie van Marx. Bernstein wilde de tactiek van de arbeidersbeweging niet aanspreken op een ineenstorting van de kapitalistische maatschappij. De beweging is bij alles het einddoel niets, zo redeneerde hij. Men moest ongetuigd zijn over de vraag, wat de eindresultaten van de beweging zouden worden. Dat Bernstein deze verklaring later voorlezen op genoemd congres, bewijst, dat hij geen theoretische, doch uitgesproken politieke bedoelingen had. Dan komt in 1899 zijn boek "De voorwaarden voor het socialisme en de taak der sociaal-democratie" uit. Hierin valt hij o.a. het historisch materialisme aan, dat hem te "streng deterministisch" is. Het zou beter zijn het te vervangen door een "economische geschiedenisopvatting". Hij meent hij. Dan komt hij op tegen Marx opvattingen van het geweld, die hij verkeerdelijk, als "blangsties" doodverft. Hij vergat, dat bij Blanqui het geweld de v a d e r van de maatschappelijke vooruitgang is. Doch dat het bij Marx de rol van v r o e d m e e s t e r bij het gekoren worden ener nieuwe maatschappij vervult. Dit is geen verschil in woorden, het is een verschil in begripsinhoud. Intussen, was het Bernstein en de reformisten er om te doen, "het geweld" af te wijzen. Bernstein valt dan verder Marx' leer van de kapitaals-concentratie aan en vooral zijn crisis-theorie.

Voor dat het socialisme mogelijk kan zijn, meent hij, moeten wij een "natie van Democraten" opbouwen. Dan veranderen ook tevens de manieren van de klassestrijd. Het democratische socialisme bedreigt de burgerij niet. Als het doel van de klassestrijd, meent hij sofisties, is, het klassenonderscheid op te heffen; laten we dan met het laatste aanvangen. Terecht karakteriseert Quack Bernsteins opvattingen dan ook als: "een ernstige aanmaning om het beginsel der revolutie voor goed te verlaten". Deze aanval op de crisistheorie van Marx en op Marx politieke methode, is zelf uitdrukking van de periode van kapitalistische bloei, waarin Bernstein leefde. Hij zag niet, dat deze kapitalistische bloeiperiode toen reeds slechts mogelijk was door een principiële wijziging in de politieke structuur van het kapitalisme; door het imperialisme. Daarom kon hij uitroepen: de resultaten bewijzen, dat Marx ongelijk gekregen heeft, maar hoezeer blijkt tans, dat Marx' insicht ver stond boven dat van zijn epigonen en reformistische bestrijders. Hoezeer heeft Marx gelijk gekregen.

Van Bernsteins kritiek tot aan het huidige planisme loopt een rechte lijn. In wezen is het planisme opgebouwd op theorieën, die aan het Bernsteins revisionisme ontleend zijn. Het is zeker geen toeval dat de man de vader van het plan, tevens de schrijver is van dat neo-bernsteinse boek: "De psychologie van het socialisme". Maar... wilde Bernstein Marx nog "handhaven", zij het ook onder de boven aangegeven restricties, onze tegenwoordige plan-professoren treden voor de oude Marx eigenlijk een beetje hun neus op. Voor velen van hen is hij een wat genant gezelschap. Hij past niet als geestelijke voorvader van geleerde jeugdige grijsaards en van stoude oude kwijlbabbels van professoren van middelbare leeftijd.

Wij willen de grote groep echte en bliken dominé's, die tegenwoordig de toon aangeven, - een van hen is zelfs voorzitter van de SDAP geworden - en die over zoets als marxisme helemaal niet meer denken, buiten beschouwing laten. Maar een enkele van de Hooggeleerde Heren willen we toch onder de loupe nemen. Zo sprak Professor van Gelderen onlangs voor een studenten conferentie over "de sociale groepen". Naast veel geleerde abracadabra, die beweegt, hoe weinig professor van Marx gesnapt heeft, waren er toch ook enkele gedeelten, die duidelijk de positie van het reformisme als kapitalistische regelingsmechanisme aangeven. Tot de abracadabra behoort een omerking, als: "in de plaats van de erfelijke stand is de klasse getreden." Ieder, die Marx kent, weet, dat het sociale begrip "klasse" bij Marx niet "in de plaats van de erfelijke stand" getreden is. Dit is nonsens. Maar, laat ons de heer van Gelderen zijn onzin niet al te euvel duiden. Dat de marxistische theorie voor hem en de zijnen niet meer geldig is, wisten wij. Die was goed voor de negentiende eeuw, beweerde professor. Want, die arme Marx had "geen rekening gehouden met het sterke nationale element". Alweer professor weet er niets van. Marx hield wel degelijk rekening met het "nationale element", maar... hij loste het in revolutionaire zin op. Zo wist Marx ook wel, dat er mogelijkheden waren voor wat professor noemt "een nauwere aansluiting van arbeiders en werkgevers". Daarom heeft Marx immers juist zijn leer van de klassestrijd ontworpen. Marx' kijk op de dingen vindt de hooggeleerde kinderachtig. Hij zegt: de visie van Marx is dus voor een deel te symplistisch gebleken. Bravo! Na alles wat Marx verweten is kan dit ook nog wel op zijn brede rug. Hij zal aan 's heren van Gelderen ballast waarlijk niet bezwijken. De kern van dit betoog ligt in de zinnede: "de oplossing moet men zoeken, door een harmonisering van de klassenbelangen en het nationaal belang." Terecht beroept van Gelderen zich hier op Hendrik de Man en zijn "constructivisme". Inderdaad. De bedoeling van de heren is de harmonie tussen de klassen te versterken, d.w.z. het proletariaat te onderwerpen aan de belangen van het kapitaal en de arbeidersbeweging te gebruiken als regelingsmechanisme tot behoud van het sociale evenwicht. Kostelijk is, dat de heer van Gelderen zijn eigen sociale groep - of is het misschien "stand", professor? - niet vergeet. De intellectuelen hebben "een grote taak" te vervullen. Universaliteit en objectiviteit noemde spreker de eigenschappen, die den intellectueel sieren. Wij begrijpen, dat de heer van Gelderen geen uitzonderingsverschijnsel, doch een type is. Het type van de zich aanpassende, zich ploeiende sociaal-democratische beweging, die haar geschiktheid tot regeren wil bewijzen. Maar het zou den intellectueel toch wel gesierd hebben, als hij bewezen had, Marx wat beter te begrijpen. Van Bernstein tot van Gelderen,.....

De fransen hebben dit "van het grote tot het belachelijke is maar één stap." Er zouden nog tal van professorale en andere geleerde verklaringen aan te halen zijn, die bewijzen, hoezeer de sociaal democratische partijchefs in dit land, trachten duidelijk te maken, dat zij met het marxisme niets uitstaande hebben. Eigenlijk is het een kinderziekte verschijnsel uit de vorige eeuw. Hoe feller de fascist tegen "het marxisme" te keer gaan, hoe meer de heren partij-machinisten van de sociaal democratie willen bewijzen dat zij met Marx toch eigenlijk niets van doen hebben.

Wie kent niet tegenwoordig van Veen? Hij is wel geen professor, maar een soortement schoolmeester, en dat is ook zo iets. Hij is de man van de school met de bijbel en van het huis van Oranje. Ook deze van Veen, is niet zo maar een persoon, doch is een type. Het type van de groeiende aanpassing.

En dan is daar professor van Tinbergen, die om de doolie dood geen abracadabra spreekt. Maar, die onlangs onomwonden uitsprak, dat, als Nederland mee wil doen in de wereld-economie, als het zijn plaats wilde behouden in de wedijver der naties, ... dan moest het loonpeil dalen. Niet met zo weinig, maar, met 40 à 50 % : dus met de helft. Tja, de heren zijn wars van alle extremisme, als het de strijd van het proletariaat betreft. Maar, ze zijn zo extremistische als het op de aanpassing aankomt. Of: is dit geen "aanpassing", maar "ordening"? Zou 's heren Tinbergens extremistische verklaring niet een goed motief kunnen vormen voor een nieuw artikel van Henk Brugmans, de bezonnen jongeling, die bij voorkeur tegen het extremisme toert?

Men weet, de theorie van de heren luidt tegenwoordig zó, dat de crisis buiten de "goudlanden" is afgelopen, doch in landen als Nederland nog onbepaald voortwoekert. 's heren Tinbergens oplossing: er moet 50% van het loon af, is een duidelijke en goed verstaanbare definitie van de devaluatie. In dit verband wijzen wij ook nog op de jongste rede van Sam de Wolf voor de Vara. Sam de Wolf is geen droogpruimer. Van een goeie mop is ie niet achterig. De beste moppen zijn echter die, welke niet als zodanig bedoeld zijn. Als zodanig beschouwen wij de titel van de jongste conjunctuurrede van de Wolf: "De naderende crisis". Het is de beste mop, die de Wolf ooit getapt heeft. Zelfs "De Rode Roede" - het spotblaadje dat indertijd over de oppositie in de SDAP is uitgegeven - had er geen betere. We zijn de crisis nog niet uit, het aantal werklozen groeit en uitgerekend Sam de Wolf komt ons vertellen, dat er weer centje nadert. Zo langzamerhand gaat, de te kwader ure tot privaat docent afgedaalde, de Wolf, de functie vervullen van een soort economies De Bilt. Als-ie zegt 't wordt mooi weer, neem dan je paraplu mee. Nu komt er weer een nieuwe crisis, maar, "deze neergang zal van korte duur zijn". Wat moeten we nou meenemen? Een korte, maar hevige neergang staat de wereldconjunctuur te wachten". Deze hele zienswijze berust op de fictie, dat de crisis eigenlijk achter de rug is. De "naderende depressie" is niets anders dan een nieuw dieptepunt in de crisislijn. In een correspondentie van de N.R.Ct. van 18 Juni lezen wij, dat het aantal werklozen in Amerika nog 8 à 10 miljoen wordt geschat en dat het werkloosheidsvraagstuk een "permanent karakter" dreigt aan te nemen. Wat willen de heren nu met hun: alleen maar in de goudlanden? Zoals het in Amerika is, is het elders. De schatting is eerder aan de lage dan aan de hoge kant. Amerika heeft geen behoorlijke werklozen statistiek. En Duitsland? Of Italië? De directeur van het Instituut für Konjunktur Forschung, Herr Wagemann, maakt grapjes over de statistiek, "die voor alles te gebruiken is". De waarheid is, dat een belangrijk deel van de grotere wereldproductiviteit, productie van vernietigingsmiddelen betreft en dat groei van de tewerkstellings-mogelijkheid geen gelijke tred houdt met de groei van de productiviteit. Door de lange of door de korte golf, voor het proletariaat blijft het donderen. En Sam de Wolf noemt zich Marx discipel in de crisistheorie....

't Zal je gebeuren, dat je als partij je hele staf aan't werk zet om aan te tonen, hoezeer je aangepast bent, en dat dan de Nieuwe Rotterdammer komt vertellen, dat de SDAP is voor een politieke revolutie, voor de verovering van de politieke macht door het proletariaat en voor een sociale revolutie. Die mop van de Nieuwe Rotterdammer is ook niet slecht! Maar, de ernst van deze uitspraak is, dat ze laat zien, hoezeer de SDAP onder hoge druk staat. Onder hoge druk van de bourgeoisie. Ze moet op de knieën. Wij schreven het reeds: de aanpassing heeft geen grenzen.

De professoren en de partij-machinisten leveren het proletariaat aan de bourgeoisie uit. Tegevoert hen stellen wij het woord van Marx:

De bevrijding van de arbeiders moet het werk der arbeiders zelf zijn!

BEDRIJFSBEZETTING

Grondwetswijziging

Oude heren.
Nieuwe wetten.

Gij ziet, mijne Heren, een koning, aan wie het leger en de kanonnen gehoorzamen, - d a t is een stuk grondwet...
Gij ziet dus, mijne Heren, de heren Porsig en Egels, de groot-industrieelen in het algemeen - d i e vormen een stuk grondwet...
Gij ziet dus, mijne Heren, de bankiers Mendelssohn, Schickler, de beurs in het algemeen - d a t is een stuk grondwet...
(Lassalle. Ueber Verfassungswesen)

In Rusland en in Nederland komt men tegelijkertijd met grondwetswijzigingen, al zijn het in Nederland nog maar voorstellen. Dit is geen toeval. Prakties dringt zich tans de noodzaak tot wijziging van de grondwet op. Een overgangstijdperk als het onze, heeft behoefte aan wettelijke normen, die als formule kunnen gelden voor de gewijzigde machtsverhoudingen tussen de klassen en groepen. Formules, die het feitelijk bereikte, doch wankel evenwicht in de wet vast leggen en dus de taak hebben de bereikte toestand als een voorlopig duurzame, te beschermen tegen pogingen om haar te wijzigen. Te wijzigen, door strijd tussen de klassen, die moet leiden tot een nieuwe evenwichtstoestand, of tot de opheffing, de volkomen liquidatie van de klassen.

Elke grondwetswijziging betekent tenslotte, dat een punt is bereikt, hetwelk de heersende klasse, de heersende machten, willen vastleggen om revolutionaire wijzigingen van de sociale constitutie te voorkomen en om hun macht te verzekeren. Grondwetswijzigingen wijzen dus op een verandering in de reële machtsverhoudingen. "Zou een dusdanige verandering in de feitelijke machtsverhoudingen van een bestaande maatschappij niet zijn opgekomen, zouden die machtsverhoudingen nog de oude zijn, dan ware het totaal ondenkbaar en onmogelijk, dat die maatschappij behoefte aan een nieuwe grondwet zou hebben." (Lassalle).

Zo als alle organisatorische inrichtingen en vormen, niet maar toevallig zijn, doch uit de machtsverhoudingen tussen de klassen voortkomen, zo ook de constitutie. Het burgerlike geloof in een soort constitutie, die als gevolg van eeuwige rechtsideën boven de mensen en hun sociale verhoudingen zou staan, is een van die typische meta-fysische spiegel-voorstellingen. Natuurlijk hebben ook deze voorstellingen hun historische waarde. De heersende klasse heeft ze nodig om h a a r recht als een eeuwig, in wezen onaantastbaar en onveranderlijk recht voor te stellen. Dus om haar overheersende positie te rechtvaardigen en te handhaven. Slechts gedrongen door de onweerstaanbare druk der massa's, wordt de grondwet ten gunste der massa's gewijzigd. Verzwakt die druk, dan wijzigt zich ook de wezenlijke inhoud van de grondwet weer ten gunste van de heersende klasse. Niet de letter, maar de machtsverhoudingen regeren. Een voortdurende wakzaamheid van het proletariaat, een steeds actieve strijdbereidheid is nodig om de eenmaal verworven rechten, niet weer ontnemen te zien.

Nog steeds is het woord, dat Marat schreef, naar aanleiding van de beroemde "nacht der privileges" (4 tot 5 Augustus 1789) een revolutionaire beoordeling van de manier waarop de burgerlike constitutie in de grote revolutie tot stand kwam en van de inhoud van de constitutie. Deze grote nacht, die door de officiële geschiedschrijving zo gaarne wordt voorgesteld als een uiting van edele drang tot schenken, tot opheffing van maatschappelijke ongelijkheid en klasse-voorrechten, karakteriseerde Marat met de woorden: "Als het weldadigheidszin was, welke die offers dicteerde, dan heeft het, zoals men moet toegeven wel lang geduurd voor dat deze tot uiting kwam. Ja! eerst in het gezicht van de vlammschijn hunner brandende kastelen, vanden zij de zielgrootheid, om afstand te doen van het voorrecht, die mensen in ketenen te houden, die hun vrijheid al reeds met de wapenen in de hand veroverd hadden. Eerst bij de aanblik van de straf, die de uitbuiters en trawanten van het despotisme treft, vinden zij eindelijk de grootmoedigheid om afstand te doen van hun tiendrecht en niets meer te verlangen van de armzaligen, die nauwelijks in staat zijn hun leven te redden."

Karat, de revolutionair, die door de burgerlijke geschiedsbeschrijving geschuwd wordt als het schurft, dat hij had ~~gedaan~~ in de modder van de parijse catcomben, waarin hij zich had ~~toegetrokken~~, om, ondanks de "vrijheden der revolutie" zijn stem te kunnen laten horen. De stem van "het waakzame oog des volks". Karat, de grote, scherp ziende revolutionair, die zonder marxistische literatuur, meer begreep van de klasseverhoudingen dan menig salon-marxistje na hem. "Het oog des volks" zag scherper dan dat van vele socialisten en stalinisten in deze tijd. Meesterlijk en in weergalozescherpte heeft Karat hier, niet alleen deze nacht der privileges getekend, doch tevens het wezenlike karakter van de burgerlijke wetgeving blootgelegd. Wie denkt bij het lezen van deze woorden, bijtend als loog niet, aan de uitspraak van den tegenwoordigen Franses kardinaal-aartsbischop Verdier, naar aanleiding van de stakingsbeweging in Frankrijk. Woorden, waar een beroep werd gedaan "op het geweten van allen", om "vastberaden te helpen aan de oplossing van het economiese probleem, dat ons beangst." Wie denkt niet aan de "concessies," die de franse bourgeoisie bij de jongste stakingsbeweging "toestond"... onder dwang van de strijdende arbeidersklasse, de enige levende bron van sociale vernieuwing en reconstructie. 40 urenweek en andere hervormingen in Frankrijk, ontstonden niet uit de politiek van het reformisme, doch uit de revolutionaire activiteit der massa's. Gaat die activiteit weer verloren, dan komen ook de bereikte hervormingen in gevaar. Voorbeeld: Jouhaux waarschuwde reeds de industrielen, de prijzen niet hoger op te voeren. Anders, vreesde hij, dat er nieuwe bedrijfsbezettingen zouden komen. Salengro waarschuwde echter, de regering zal volgende bedrijfsbezettingen als onwettig beschouwen. Zij zal eerst, in samenwerking met de vakbeweging, trachten door overleg de arbeiders tegen te houden. Slaagt dit overleg niet, dan zal de regering geweld gebruiken. Wordt Salengro de Noske van Frankrijk? Het franse proletariaat heeft tans meer dan ooit "het waakzame oog des volks" en de tot strijd bereide activiteit, nodig.

Er is een groeiend aantal luidjes, behorende tot verschillende politieke en intellectuele schakeringen, die deze waarde van de strijdende arbeidersklasse ontkennen. Met allerlei schijnbaar intelligente argumenten komen zij op voor de bijzondere verdiensten en waarden van hun eigen groep en gaan zij de massa der proleten met het grove geschut hunner, met venijn geladen vulpenen te lijf. Zo lazen wij van de Kadet een oordeel, inzake de franse stakingen, zo grof, en vooral zo dom en bot, als slechts van intellectuelen te verwachten is. Wie, zegt de Kadet in het Juli-nr. Nieuwe Kern, "de zwakten der socialistiese arbeidersbeweging kennen, weten dat noch inzicht, noch moed het franse proletariaat bij zijn actie leidden, doch alleen gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel en erger. Het was de echte stemming van "wie maakt ons wat", de baldadigheid van de bende als de politie-agent ontbreekt, het uitleven van alle anarchistiese, lompenproletariese lusten, nu men wel vermoedde, dat men, zonder enig risico te lopen, "alles" kon doen." Verder noemt de Kadet het "geheim" van de franse stakingen "baldadigheid en vlegelarij". Onze nieuwbakken politieke politierechter is wel zo welwillend om "verzachtende omstandigheden" te laten gelden. Vele arbeiders zouden, volgens de intelligente heer de Kadet "de zaak als een goede grap" beschouwd hebben. Maar, niettemin, wees dit alles toch op een te "gering weerstandsvermogen tegen relletjesmakers en belhamels". Er schijnt een soort van intellectuaalisticose criticiek te zijn, die, als ze steriel wordt, net als mazelen haar binnen kan slaan en dan gevaarlijk wordt. Voor den lijder, wel te verstaan. "Ach, dat tut das viele Lesen."

Evenals elders is ook in Rusland de nieuwe grondwet uitdrukking van de verschuiving der klasseverhoudingen en van de positie der regerende groepen, die met deze verschuivingen rekening moeten houden. We zijn het niet eens met Stien de Leeuw, waar zij meent, dat er in Rusland geen klassen, dus geen klasseverhoudingen en verschillen bestaan. Volgens deze redenering zou dus de nieuwe grondwet niet de uitdrukking van de klasse-situatie zijn, doch zou zij ontsproten zijn aan de heersers willekeur van Stalin. Dit achten we onjuist, omdat het in strijd is met de gegevens en met de positie van het tegenwoordige Rusland. Waar het privaat-bezit niet is opgeheven, daar zijn klassen, dus is er ook een bepaalde verhouding tussen de klassen, die in de grondwet tot uiting komt. Waar klassen zijn, is een klassestaat.

De definitie "Staatskapitalisme" is vaag en daardoor bedriegelijk. Weliswaar, is ook de proletariese dictatuur een vorm van staatsmacht, waarbij het proletariaat als heersende klasse optreedt; maar, in de proletariese dictatuur vermindert, na de likwidatie der klassen, de betekenis en de rol van de staat om tenslotte af te sterven. In Rusland zien we het preciese tegendeel. Zien we de staat steeds meer uitgroeien tot totale staat. (Voor onderdelen verwijzen wij naar het Rusland-nr. van "De Arbeidersraad" Februari 1.1.). Tans stellen wij slechts vast, dat reeds de grote differentiatie in de loonklassen, op een klasse-scheiding in de industrie wijst. Loonsverschillen van 2000 roebel voor specialisten en van 120 roebel voor de minst betaalde arbeiders, zijn te groot, dan dat ze met een frase over "socialistiese opbouw" kunnen worden verklaard. Socialistiese opbouw stelt andere eisen dan steeds groeiende differentiatie tussen de "loonklassen".

Van meer belang voor het beoordelen van de klasse-situatie is echter het landbouwvraagstuk. De colchozen mogen een vorm van collectieve bodembewerking zijn, zij vormen desniettemin sociale constructies, waarin zich het privaat-bezit op bijzondere wijze geconsolideerd heeft. Afgezien dus van het feit, dat tans nadrukkelijk privaat-bezit aan huizen, vee en dergelijke is toegestaan, behovens het uitoefenen van zelfstandige "kleine bedrijven", zijn de colchozen zelf een vorm van coöperatief privaat-bezit. Aan deze klasseverhoudingen geeft de nieuwe grondwet uitdrukking.

Artikel 5 erkent twee vormen van "socialistiese eigendom", het staatsbezit en het coöperatief collectieve bezit. Terecht vat de N.R.Ct. dit op als "een bewijs, dat met name tussen arbeiders en boeren, een onderscheid blijft bestaan, dat altans de rest van een klasse-onderscheid vormt"... Van "likwidatie der klassen" is dus geen sprake. Vooral niet, waar het persoonlijke eigendom, als spaarpenningen uit inkomsten en dergelijke, door de wet wordt beschermd. Uit spaarpenningen, overschotten of surplus van de colchozen en ander geldelijk bezit worden de regeringsleningen gefinancierd. Aangenomen mag wel worden, dat de bijdragen van de grote groepen van minst betaalde arbeiders in deze leningen, niet bijzonder groot zullen zijn. De leningen leveren rente op. Dus: meerwaardevorming enerzijds en anderzijds vorming van particuliere vermogens. In dit verband is het frappant, dat in de nieuwe grondwet de uitzonderingsbepalingen voor lieden, die behoorden tot de klassen, door de revolutie onttroond, zijn opgeheven. Geesteliken, krijgen weer kiesrecht. Merkwaardig is ook, het steeds verder voortschrijdende proces van denaturatie van de sowjets. Natuurlijk heeft de nieuwe grondwet dit niet ingevoerd. Zij heeft de stand van het proces slechts geregistreerd. Men wist reeds lang, dat de sowjets met zelfstandige arbeidersraden niets meer te maken hadden. De nieuwe grondwet spreekt dit uit. De N.R.Ct. omschrijft dit op de volgende wijze. "Ook tans blijven de vertegenwoordigende lichamen sowjets (raden) heten; in de samenstelling is echter een aanmerkelijke wijziging gekomen, nu de aparte klasse-vertegenwoordiging (raden van arbeiders, boeren, kozakken - en rode leger, afgevaardigden) vervangen wordt door een formule, waarin het verdwijnen van de grenzen tussen de klassen tot uitdrukking wordt gebracht. (Raden van werkenden)." In dit verband, is ook nog opmerkelijk, wat de N.R.Ct. schrijft omtrent de positie van de boeren en de verhouding van de regering tot de boeren: "Belangwekkend is het nu, dat in de uitvoering van de vijfjaren-plannen, onopgemerkt voor den niet nauwkeurig waarnemenden toeschouwer zich een evolutie voltrekt, die van een grote betekenis is. Reeds voor 1933 is Stalin gecapituleerd voor de boeren! Hij heeft het gezinsleven moeten herstellen. Van een over de gehele linie kommunisties georganiseerde landbouw is op dit ogenblik geen sprake meer. Men poogt dit feit weligwaar te verhoezelen, maar de werkelijkheid is, dat in vele streken den boeren een eigen leven weer gegund wordt. Niet Stalin heeft juist gezien, maar Lenin. De russiese boer is, nadat hij in 1917, bevrijd werd van de heerschappij der feodale machten, zich vrij gaan voelen en hij wil dit blijven. En in de industrie? Ook hier is de planleiding verplicht geworden, de prikkel van het eigenbelang weer in te schakelen." Deze opmerkingen komen volkomen overeen met wat wij in ons Februari-nr. schreven, en in hun betekenis met dat, wat de Kommunistiese Arbeiders Partij, op grond van de klasseverhoudingen, reeds jaren geleden als konsekwentie van de russiese ontwikkeling aangaf. Konsekwentie van de russiese ontwikkeling, wel te verstaan, indien Rusland gedwongen was tot nieuwe economiese opbouw in één land.

Stalin begonst heeft en behoefte aan de boerenklasse steeds sterker aan zich te binden. Zonder steun van de boeren, zou zelfs de Stalin-regering het niet lang uithouden. De opheffing van de broodkaarten voor ruim een jaar, was eveneens een uiting van het streven om de boeren tegemoet te komen. Voor de arbeiders was deze maatregel zeker geen voordeel. Integendeel. Voor die betekende de opheffing van de broodkaarten, dat zij voor hun brood meer moesten betalen. Voor de boeren: dat zij hogere graanprijzen konden bedingen en een verruiming van de vrije markt.

Wat de nieuwe grondwet karakteriseert is niet "het socialisme"; doch het is "de democratie". Wij behoeven niet tal van artikelen te citeren, om de juistheid hiervan aan te tonen. Want ieder, die de bolsjewistische - of sociaal-democratische - pers leest, zal het telkens weer opgevallen zijn, dat deze pers, of juist over de overwinning van de "democratie", of zijn tevredenheid betuigt over het voortschrijden der "democratische gedachte", zoals die in de nieuwe grondwet tot uiting zou komen. Nu zijn we geen bewonderaars van abstracte denkbeelden in de politiek. Denkbeelden, die uit zich zelf bestaan en als een soort goddelijk ideaal, boven de maatschappij zweven, zijn er nu eenmaal niet. Wij laten de bewondering voor dergelijke abstracties over aan hen, die van oudsher de "democratie" in pacht hebben. Partijen, die een Moske, een Zörgiebel, en dergelijke heren, binnen hun rijen telden, hebben nu eenmaal meer verstand van democratie als wij. Hebben ze haar niet practies beoefend? En dat Stalin en de Komminternpartijen zoveel liefde voor de "democratie" - als ideaal - blijken te bezitten, behoeft ook geen verwondering te wekken. Ook zij zijn meesters in de beoefening van het democratische handwerk. Hebben ze niet het "democratische" Duitsland van Weimar, granaten geloverd? Heeft niet de russiese gezant in Rome, indertijd - het was in de dagen dat Matteotti vermoord werd - Mussolini gefuifd en hem een banket aangeboden? Onderhoudt Litwinov geen "vriendschappelijke betrekkingen" met den koning van het "democratische" britse imperium? Zijn er in Rusland geen isolatoren? En hebben de "democratische" heersers in Rusland soms niet met zoveel verstand van "partij-democratie", als hun s.d. collega's? Neen, in blakende liefde voor het democratische handwerk kunnen wij met deze ter zake kundigen, niet wedijveren.

Wij weten echter, dat de wezenlijke inhoud van een politiek - of van een sociaal-moreel begrip, - bepaald wordt door de maatschappelijke krachten zelf. Wij kunnen dus de juichende nieuwbakken democraten van de Komminternpapen al even weinig bewonderen als de gematigd tevreden, oudbakken papen van de SAI.

De proleten hebben geen reden, de kommintern-leiders te volgen, als ze in kunstmatige - overigens voorgeschreven - geestdrift uitroepen: ziedaar onze geniale leider van het wereldproletariaat, de beste leerling van Lenin onze grote Josef Stalin!!! Heeft-ie nou niet de democratie gebracht in Rusland?

Wij kunnen aan de democratische lyriek van de kommintern-pers nog minder waarde hechten, waar ze gepaard gaat met een zo byzantijnse verheerlijking van den Leider. Een byzantijnse verheerlijking, die niet alleen op den Leicester, moet afstralen, doch ook op de meesterlechts. Een mentaliteit, die wel ver afstaat van het grote beginsel der proletarische democratie. Van Stalin is alles wat er goed en schoon is in Rusland. Het boze, het slechte, het minder goede wordt toegeschreven aan het duistere werk van allerlei niet democratische, revolutionaire elementen, wier invloed nog na zou werken, ook al zijn zij zelf, uit louter liefde voor de democratie, monddood - of gewoon dood - gemaakt.

Wie dus erkent, dat in Rusland de klassen niet gelijkwaardig zijn, wie erkent, dat het privaat-bezit, zij het in speciale vormen, voortbestaat, die zal zich moeten afvragen; welke practiese, politieke betekenis, heeft tans de "uitbreiding" of invoering van de democratie in Rusland? Wie de, door ons geciteerde, meesterlijke analyse van Lassalle onderschrijft, die zal inzien, dat tenslotte de sociaal-economische machtsverhoudingen, de inhoud van elke grondwet, van elke constitutie bepalen. Wie dit revolutionaire principe ook voor de beoordeling van de russiese staats-constitutie toepast, die zal niet anders kunnen antwoorden, dan dat de inhoud van de nieuwe grondwet practies neerkomt op: uitbreiding van de politieke rechten van de boerenklasse. Nogmaals, van een boerenklasse, die in de eelches, de sociaal-constructieve vorm, van haar privaat-bezit gevonden heeft.

Revolutionaire marxisten, die aan de mode van de mystieke geschiedverklaring, zich niet onderwerpen, mogen bij de verklaring van de politieke verhoudingen in Rusland - afgezien dus van ~~recht~~ ~~formules~~ - niet uit het oog verliezen, dat de economische politiek van de planmatige opbouw, een reusachtige wijziging in de klasse-verhoudingen gebracht heeft. Een wijziging dus in de sociale structuur. Het industriële proletariaat, is zowel in aantal als in economische betekenis sterk gegroeid en groeit nog met de dag. Zulk een proletariaat kan eisen gaan stellen, die met de sociaal politieke bedoelingen van de russiese regering niet stroken. Daarom van de russiese regering het nodig hebben, een beroep te doen op de boerenklasse. Uitbreiding van de politieke rechten der boerenklasse, betekent een grens trekken voor de eisen en sociale bestrevingen van de arbeidersklasse. Tegen eventuele "te ver gaande" socialistiese doelstelling van het proletariaat, moet de regering o.a. gebruik kunnen maken van het sociale tegenwicht van de boerenklasse.

Naast binnenlandse, dwingen ook buitenlandse motieven de russiese regering tot grondwetwijziging. Evenals alle andere regeringen, moet zij in deze tijd kunnen rekenen op alle "volksgenoten" - zouden we haast zeggen. Ook militair heeft zij de steun van de boeren onvoorwaardelijk nodig. De dreigingen in Centraal Europa - nog versterkt na de verzening tussen Hitler en Schussnigg, - en in het Verre Oosten, brengen het grondgebied van de russiese staat in gevaar. Daarom is Rusland gedwongen aansluiting te zoeken bij "de democratiën van het Westen". Daarom is het ook gedwongen, om in de west-europese arbeidersklasse het "eenheidsfront" te propageren. De noodzaak van aansluiting bij de west-europese bourgeoisie en bij de west-europese arbeidersklasse, heeft over het eenheidsfront heen geleid tot de tactiek van het "volksfront". Wie de west-europese bourgeoisie en de officiële arbeidersbeweging als bondgenoten wil winnen, is verplicht zijn tactiek en zijn formuleringen aan die groepen aan te passen. Niet het minst om de aansluiting bij de burgerlijke klassen en bij het reformisme mogelijk te maken, is deze nieuwe grondwet ingediend. Zo is de inhoud te verklaren, van de volgende toelichting in De Tribune van 10 Juli i.l. "Daarmee ruimt deze nieuwe grondwet in de kapitalistische landen vele belemmeringen, die de eenheid van het werkende volk van kommunisten, sociaal democraten, godsdienstige eerlijke werkers, vooruitstrevende burgerlijke elementen, nog in de weg staan, op."

Evenals alle andere nieuwe politieke formuleringen in deze tijd, is dus de nieuwe grondwet in Rusland, resultaat van de binnenlandse klasseverhoudingen en van de positie, die Rusland tusschen van de tegenwoordige wereldverhoudingen inneemt. Met een socialistiese, proletarische democratische vernieuwing heeft zij niets te doen. Dit moge o.a. blijken uit het feit, dat de partij van Stalin, wettig de enig toegelaten politieke partij blijft.

Natuurlijk is er kans, dat o n d a n k s de bedoelingen van Stalin de nieuwe grondwettelijke rechten, toch allerlei bestrevingen de gelegenheid zullen bieden, tot uiting te komen. Een garantie hiertegen hebben de makers van een grondwet nu eenmaal niet in hun zak. In Rusland zomin als elders. Politiek - en politieke waarde-bepalingen vormen tenslotte geen statiese (onbeweeglijke), doch dynamiese (beweeglijke) grootheden. Zo is het b.v. mogelijk, dat de klasseverhoudingen zich zodanig wijzigen, dat de eigen klassewil van het proletariaat zodanig versterkt wordt, dat de nieuwe grondwet, die als een schutsdijk in de steeds stromende sociale verhoudingen gedacht was, toch de mogelijkheid van nieuwe politieke groei biedt. Dit is een kwestie van de toekomst. Van het russiese en van het europese proletariaat zal het afhangen, of de russiese ontwikkeling zich in rechte lijn door zal bewegen naar een neo-kapitalisties imperium, of naar het proletarische kommunisme van de arbeidersraden.

Dat overigens de russiese "democratie" minstens zo leugenachtig is als de oude en traditionele burgerlijke democratie, bewijst de manier, waarop de russiese regering met revolutionairen omspringt.

Het laatste voorbeeld hiervan is het gesol met de weduwe van den, door de nazis doorgemartelde revolutionair Erich Mühsam. Men bedenke wel: Erich Mühsam was niet alleen een groot dichter, hij was ook een van de weinige symbolieke figuren van de duitse revolutie. Men weet, dat Stalins regering t.a.v. Mühsams vrouw in staat van beschuldiging is gesteld. Men kent de inhoud dier beschuldigingen, uit publicaties in zo verschillende organen als: "De Syndikalist", "Het Volk" en de "Manchester Guardian". Wij hebben

B3

aan deze publicaties nog slechts toe te voegen, dat Zensl Mühsam op uitnodiging van de KCPR (russiese IRH) naar Rusland is gegaan en dat zij met groot succes voor de KCPR in een reeks van vergaderingen - bedrijfsvergaderingen e. a. - gesproken heeft. Zij sprak slechts over de toestanden in de d u i t s e concentratie-kampen. En over de "behandeling" van haar man, die tot zijn dood geleid heeft. Het is ons opgevallen, dat de Tribune, die er anders als de kippen bij is om "de waarheid over Rusland" te vertellen, en "leugens" recht te zetten; nog met geen enkel woord over het geval Zensl Mühsam gesproken heeft. Is dat de nieuwe democratie?

De vraag moet gesteld: is Zensl Mühsam gearresteerd? - Nog steeds weten haar familie-leden en kennissen, niet of haar "plotselinge verdwijning" arrestatie betekent... of erger. - Bevindt ze zich in de gevangenis? Of in een isolator? Waar is Zensl Mühsam? En hoe is ze er aan toe? Alles vragen, die een antwoord eisen.

De revolutionaire arbeiders hebben ervoor te zorgen, dat het geval Zensl Mühsam bekend wordt bij alle europese arbeiders. Deze zaak mag niet doodgezwegen worden.

Het proletariaat mag niet dulden, dat de vrouw van Erich Mühsam in Rusland een lot zou ondergaan, even erg als dat van haar man in Duitsland. Het proletariaat mag niet toestaan, dat zijn helden afgemarteld en doodgefolterd worden! Noch in duitse concentratie-kampen, noch in russiese isolators.

Nen vergete niet: Het bekend worden van de vervolging van de vrouw van Erich Mühsam zal in Duitsland, ook - en vooral - bij illegale revolutionairen, zeer onaangenaam voor de russiese regering werken. Juist het optreden tegen de vrouw van Mühsam, die zelfs onder de heerschappij van Hitler, geen blad voor haar mond nam en de nazis zo scherp mogelijk aanviel. Zal het werkelijk nodig zijn dat er een actie gevoerd moet worden, onder het europese, onder het wereld proletariaat, met leuzen als:

W a a r b e v i n d t z i c h Z e n s l M ü h s a m ?

Z e n s l M ü h s a m m o e t v r i j !

R e d t Z e n s l M ü h s a m !

Indien de russiese regering door op deze vragen niet te antwoorden, of door het antwoord dat zij geeft, het nodig zou maken, dat deze leuzen gesteld worden; zou dit wel een zeer bijzondere illustratie zijn, bij de nieuwe "democratische" grondwet. Overigens zou zulk een optreden tegen de vrouw van Erich Mühsam, die, naar verzekerd wordt, niets tegen de regering ondernam, een uiting zijn van de manier, waarop er met revolutionairen zou worden omgesprongen, die het zouden wagen w e l oppositioneel op te treden.

Ook hier wordt "de democratie", die slechts oprecht kan zijn, als zij gedragen wordt door een strijdend proletariaat, dat z i j n klasse-inhoud vraagt, tot de voetveeg van de heersende machten. Daarom: niet de letter, niet de frase, doch de klasse-verhoudingen, vormen de enige reële factoren die het wezen van een grondwet bepalen.

*

*

*

In het volgende nr. vervolgen wij deze beschouwing over grondwetten met een artikel over de grondwetswijzigingen, in Nederland voorgesteld. Niet alleen echter de wijziging van de grondwet van "de staat der Nederlanden" is van de orde. Onze nationale arbeiderspartij heeft ook een "grondwetswijziging" uitgewerkt, zij het ook alleen voor haar organisatie. Ook deze zullen we in het volgende nr. behandelen.

B3

A3

B4

A4

B5

A5